

FEHÉRVÁRI MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1. hóra	1 K.	1. hóra	1.50 K.
1. évre	3 K.	1. évre	4.50 K.
1. évre	6 K.	1. évre	9 K.
1. évre	12 K.	1. évre	18 K.

Megjelenik minden békőnap este 8 órakor

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-ter 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felíró szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

A HÁBORUS

Háboru.

üzleti viszonyok folytán egyes adófizető polgárok és cégek oly meglepően nagy és rendkívüli jövedelmre tettek szert, hogy ezen új és nagy jövedelmekből az állam részeltetése valamely rendkívüli adó útján annyiival is méltányosabb, mert ezzel kevesebb terhet hárulna a többi, csökkent jövedelemmel rendelkező polgárokra.

Németországban, ahol főleg a hadseregszállítások, meg a mesterséges ipari áremelések és a közvetítések folytán csak úgy nőnek ki a tömegből a milliomosok, mint nálunk, már javaslatot is tettek aziránt, hogy az állam adóztassa meg a háborus jövedelmeket. Dánia és Svédország már be is hozta az új adót s rendkívüli adóval terheli a háborus jövedelmeket. Dánia után Svédország hozta be az új adót július 11-én rendelet útján, mely július 15-én már életbe is lépett. Az adókivevést egy külön bizottság végzi, mely a következők alapelvek szerint jár el. Fizeti az adót minden egyes és társas cég, amely közvetlenül hadseregszállításból szerzi jövedelmét és pedig, ha ez a jövedelem 1000 koronánál több. Az adókulcs 12 százalék, mely azonban fokozatosan 18 százalékra emelkedik s 300.000 koronánál éri el a maximumot.

Miután a magyar állam, mint hadviselő állam sokkal jobban rá van utalva az új adóforrásokra, azt hisszük, sokkal méltányosabban járunk el, ha Dánia és Svédország példáját ajánljuk a pénzügyi kormány figyelmébe, mint a Kereskedelmi Bank elnöke, mikor a földmivelő osztály súlyosabb megterhelését sürgeti. Fel is tételezzük, hogy pénzügyi kormányunk már komolyan foglalkozik a rendkívüli háborus jövedelmek megadóztatásával s ezzel elkerüli azt, hogy oly rétegeket sujtson még több terheléssel, amelyek úgy is roskadoznak a pénzügyi terhek súlya alatt.

Az orosz helyzet.

Oroszország hadihelyzete változatlan. Dünaburg veszedelme nőttön nő és a legkomolyabban szó van arról, hogy a cari család Szentpétervárt elhagyva, Krimbe költözik. A kormány bukaresti értesülés szerint pedig azzal a gondolattal foglalkozik, hogy székhelyét Moszkvába tegye át. A legnagyobb aggodalom van már Pétervártól és Kronstadtban is, és Kronstadt, ez idő szerint Oroszország legjelentékenyebb várának parancsnoka megnyugtató proklamációkkal kénytelen a néphez fordulni. Az ország tele van menekülőkkel, akiket a kormány a legrosszabbul lát el és a közhangulat veszedelmesen közeledik a forradalom felé.

A Balkán.

Szeptember 3-án aláírták a bolgár-török megegyezést. Törökország jelentékeny területeket ad át Bulgáriának úgy azonban, hogy Drinápoly megmarad Törökországnak. Az új török-bolgár határ a Tundza, Marica, és az Enosz völgye lesz.

A török-bolgár megegyezéssel Bulgária határozottan vállalta a középhatalmak politikáját, amelyekéval hiszen Törökország politikája szó szerint egyező és attól elválaszthatatlan. Bulgária a megegyezés óta érdeklődésben áll a szövetségünkkel, Törökországgal és bizonyára minden módon azon lesz, hogy az ottmani birodalom érdekeit segítse, szemben az ententeval, amely a bukaresti békében Bulgária hóhérsági bizonyult.

A tengeraltitai harca.

A Compagnie Generale Transatlantique Guatemala nevű gőzöst, mely utban volt St. Lazaireből Filadelfia felé, Belle Isle magasságában megtorpedőzték. A legénységet megmenették. A Guatemala 118 méter hosszú és 16 méter széles volt, 1097-ben bocsájtották vízre.

Ujabb események.

Volhíniában támadásunk halad. Tegnap az orosz harcveronalat Olikától északra áttörtük.

A Szereth alsó folyásánál és a Dnyeszter mellett aránylag csend uralkodott. A Novosielka-Kostiuikova mellett levő hadállásokért vívott tegnap jelentett győzedelmes ütközetben a gyalogos harcban a Brudermann altábornagy vezénylete alatt álló lovasságnak kiváló része volt.

Keleti harctér.

A keleti tengertől az Olitától keletre fekvő területig nem történt lényeges változás. Jesyori és a Nyemen között az ellenség szívósan ellenáll. Csapataink közelednek Skidélhez. A Nyementől északra az ellenség a vereséget azzal kerülte el, hogy visszavonult a Zeljanka mögé, amelynek nyugati partját már csak utóvédei tartják. A hadseregcsoport 8550 orosz elfogott és tíz géppuskát zsákmányolt.

Az olasz harctér.

A Schluderbaeh-szakaszon csapataink gyenge ellenséges osztagokat vertek vissza tüzelessel, amikor azok Popena-hadállásaink ellen tapogatózva előrenyomultak.

ZSIDÓKRÓL.

(Tanulmányos történetek keresztény magyarok számára).

Rós hasonoh.

Elmegyek a zsidótemplom előtt. Thischri 5676. A zsidó ujesztendő napja. Benn a templomban foly az istentisztelet. A régi, a négyezeresztendő. Mintha Aron, vagy Eleázár végeznék. Ugyanaz a hit, az az áhitat, ugyanaz a buzgó-ság a férfiaknál is. Nem hagyják az Isten imádatát az asszonyok, a gyerekek számára. Érzik, hogy a nagy Jahve segítségére nekik is szükségük van. Az aranyifjúság sem áll a templom előtt cigarettázva, mint nálunk a tizenegyórai mise alatt, várva a szépnem kivonulását, keresve a találatát; ők tudják, hogy ünnep van, hogy ilyenkor imádkozni illik. Ha egyik-másik hypermodern képviselőjük „Fényes” napidíjak ellenében tépdesi is felolvasásaiban a keresztény nép lelkéből a hit gyökereit, ők tudják azt, hogy ez nekik nem szól. ők hisznek, imádkoznak, templomba mennek. Nem cigarettáznak. Es nem szégyenlik magukat.

Vége az isteni tiszteletnek. Jönnek ki a templomból. Asszonyok, leányok, gyerekek, katonák. Sűrű, hosszú, impozáns sorokban. Egy-másután mennek el mellettem.

Majdnem csupa ismerős. Ez egy ügyvéd. Nem maga megy. Kollegáival beszélget, komoly, ünnepi hangulatban. Látszik valamenynin, hogy még tudatában vannak annak, hogy hol voltak, hogy jót tettek. Hogy az ember legnagyobb, legszentebb adóját rótták le.

Itt egy nagypénzü kereskedő. Száz keresztény testvérem elférne

a kis mellényzsebében. Pompásan fejlett, egészséges, erőteljes, nyílt, bátor, öntudatos nézésű fiatalemberek mellette. A fiát. Az apa arcáról lemosolyog a büszkeség. Ezek is a templomból jönnek. Az apa a nagy fiaival. Alig egy-két év választja el őket a Doberdótól. Elnézem őket s elgondolkozom rajta: mikor is láttam én utoljára katolikus uriembert a felnőtt fiával együtt a templomból jönni? Nálunk már az ilyen pelyhedző állu fiatalok nem az apjukkal, hanem rövidszoknyás bakfisokkal járnak a templom — melé. Még jó, hogy a leányokat beeresztik az Isten házába.

A templom előtt nagy csoport, közepen orosz foglyok állnak Rajtuk a zöld uniformis, fejükön a jellegzetes tányérsapka. A vonásaikról látszik; hogy cáratyuska mostoha gyermekei. Orosz zsidók. Most nem oroszok, nem hadifoglyok, nem ellenségek, hanem a mi zsidaink imádkozó testvérei. A mieink szeretettel, figyelemmel karolják fel őket. Amazok tudják, hogy nekik ünnepük van, ezek melegek, kedvesek teszik számukra ezt a napot. Szeretném tudni, hogyan ülték meg a mi magyar, német foglyú vereink Oroszországban, Franciaországban a karácsonyt, a husvétet? Alig hiszem, hogy a tizedrészt is érezték volna annak a szeretetteljes figyelemnek, testvéri összetartozásnak, melyben itt nálunk az orosz zsidóknak van részük. Mert a keresztény még a saját hazájában sem mindig testvére, de igen sokszor ellensége az ő keresztény honfitársának.

Ugy elgondolkodom rajta: mi lenne a háborúval, ha az egész világ keresztényei úgy szeretnék egymást, mint a zsidók?

Lyon Lea.

Bródi Sándor háborus szindarabot írt a fenti címmel. Mult héten adták először Budapesten — gondolom — a Magyar Színházban.

Ahogy a kritikákat olvasom, úgy sejtem, hogy erős, „komoly alkotás. Az Alkotmány kissé keresztény szemüvegen át nézve, a darab értékes tulajdonságai mellett a zsidó allúroket is meglátja rajta. Többi nagy lapjaink kivétel nélkül elismeréssel szólnak róla, Szász Zoltán a Pesti Hirlapban pláne valóságos aradozással önti ki az ő töráni keblének perverz érzelmét, mikor a galiciai zsidó rabbi szépséges leányának erotikus históriájáról referál.

Kiváncsi voltam, mit szól a darabhoz a zsidóság felekezeti lapja, az „Egyenlőség.” S hogy elolvastam, szeretném odaadni minden keresztény testvéremnek. Hadd tanulna belőle. Azt gondoltam, öröm.

mel, tppsal üdvözi a hitsorsos sikerült alkotását. Nem, a szindarab értékéről egy szó kevés, annyit sem szól.

De éles szemmel, meg nem alkuvó vallásos érzéssel veszi-bonckés alá az egész darabot. Azt nézi, miben sérti a zsidó vallásos felfogást. Megkritizálja a címét, a Lyon-ban az ypsilont, a Leanak szinpadit kiejtését, a rabbi megszólítását, a leány hajalenyírását stb. Lépésről-lépésre. Tépi, vágja, marcangolja a zsidó Bródit, azokért az apró hibákért, bűnökért, tévedésekért, amelyeket darabjában a zsidó vallás ellen elkövet.

S ha valaki most azt gondolná, hogy én ezért a kritikust megrovom, elfogultságról vádoltom, nagyon tévedne. Nem; én dicsérem azt az öntudatot, mely nem hagyja magát megtévesztetni a l'art pour l'art elvtől, nem törődik a művészetrel, nem a Bródi stílusával, szerkesztő készségével, sem a Gombaszögi Frida idomaival, hanem azt érzi ki a darabból, hogy az itt és itt, meg itt bántja a zsidó vallást, a zsidó érzést, a zsidó hagyományokat, fátyolt vet a zsidó erkölcsökre.

Szeretném, tudni mikor tanuljuk meg mi keresztények ilyen szemmel nézni azt a sok léha, céda irodalmi póvíit, amivel az a sok cseppirágó a színházban a mi vallásunkat gyalazza? A mi egyházunkat sértegeti? A mi szertartásainkat gyalogolja? A mi szerzeteseinket pellengérezzi? A mi erkölcsünket rongálja?

X.

A hadimunkások hátramaradtjai is részesülnek segélyben.

Minden alkalommal tapasztalható, hogy az állam bőkezűen bánik azoknak a hátramaradtjaival, akik hősi halált haltak a határokon a haza védelmében. Nagy megnyugvást okoz mindnyájunknak, hogy az állam ilyen nagy körültekintéssel gondolt azokra, akik a háborúban elvesztették kenyérkeresőjüket s megelégedéssel tölt el mindenkit, hogy az állam szerető gondtal örökdió a hősök hozzátartozóinak egzisztenciájá föltét.

Most egy újabb nemes intézkedéssel kötelez mindenkit hála-ra a honvédelmi miniszter. Ezután nemcsak a hősi halált halt katonák, hanem az elhalt hadimunkások hozzátartozói is segélyben részesülnek.

A törvény alapján személyesen szolgálatra bevont, valamint az önkéntes szolgálatra, vagy munkára alkalmazott egyének saját és hátramaradtjaik ellátási igényeiket illetőleg, amennyiben a fennálló törvények vagy megállapodások szerint ellátásra igényük nem volna, ezután ugyanazon elbánás alá esnek, mint a katonai személyek, ha a keresetképtelenségüket okozó fogyatkozás, vagy a halál bebizonyíthatólag a szolgálat következtében állott be.

Háborus apróságok.

Jogos kétség. Egy svájci utazó nemrég égyik berlini vevőjéhez jött, kívül béke idején nem egyszer igen jó üzletet kötött. „Beszélhetnék a főnök urral?” — kérdi a gépiróksaszonytól. — „Krause százados ur a harctéren van,” feleli a kérdező. — „Avagy talán a főnök?” — „A hadnagy ur a kaszárnyában van.” — „Hat Lemke üzletvezető ur?” — kérdi utazónk türelmetlenül. — „Sajnálom, de Lemke őrmester ur jelenleg a keleti hadszíntéren van.” — „Szent Isten!” — kiáltott fel most kétségbeesett emberünk, — „hat Krause és Társánál vagyok itt, vagy a hadügyminisztériumban?”

A hadifoglyoknak száma. Egy pontosnak látszó legújabb számítás szerint a háború első évében, azaz 1914 augusztus 1-től 1915 augusztus 1-ig a német csapatok foglyul ejtettek, illetve zsákmányoltak: az oroszoktól 1,082,916 embert, 1720 ágyut, 2000 gépfegyvert. A franciáktól 280,000 embert, 1000 ágyut, 400 gépfegyvert. Az angoloktól 26,500 embert, 190 ágyut, 85 gépfegyvert. A belgáktól 42,500 embert, 1000 ágyut, 200 gépfegyvert. Összesen 1,431,916 embert 2820 ágyut, 2685 gépfegyvert. A monarchia csapatai: Az oroszoktól 531,461 embert, 500 ágyut 700 gépfegyvert. A szerbektől 45,000 embert, 130 ágyut, 100 gépfegyvert. Összesen 596,461 embert, 640 ágyut, 800 gépfegyvert, vagyis a szövetséges csapatok elfogtak összesen 2,028,377 ellenséges katonát és zsákmányoltak: 4450 ágyut, 3485 gépfegyvert; ebből orosz 1,684 377 ember, 2220

ágyu és 27000 gépfegyver. Ezek a számok augusztus 1-ig vannak számitva. A hivatalos jelentések szerint a fenti számokhoz hozzájárul még az augusztusban eddig ejtett mintegy 200,000 fogoly. 1500 ágyu és 300 gépfegyver; nincsenek számitva az ola-z foglyok (mintegy 10,000) és a törökök hadifogjai, úgy hogy a három szövetségben állag hadifoglyainak száma augusztus 23. mintegy 2 millió 250,000-re tehető. A zsákmányolt ágyuk száma kis híján haterzerre nőtt, a gépfegyverek száma pedig négyezer fölé jár. A foglyok ágyuk és gépfegyverek számai ehhez képest egy roppant hadserög arányait adják.

Öngyilkos katona.

A magyar katona csodálatos bátorsággal s a hazaszeretéből eredő kötelesség érzetével megy el a nagy világgés színtéren harcolni edes mindnyájunkért. A legrikább esetek közé tartozik, hogy csak egy is meginjogjon a nagy feladat előtt, két-gébebecsék s saját élete ellen fordítsa a fegyverét. Ez történt Vargha János 17-es őrzetével. A harctérrre kellett volna mennie, de a háború rémsége felborította lelkeneg egyensúlyát s öngyilkos akart lenni. Tüdejét járta át a golyó, súlyos sérüléseivel a Szt. György kórházba szállították. Feltében maradásihoz komoly remény van.

TÁRCA.

Mikor a „seregek Ura“ csatázik.

Irtá: Hajós József.

A hívő ember közül sok megszkotta azt, hogy a természetben az Alkotónak napsugárral, fénnel, fuvalommal, vízzel s hóhelyekkel csendben működő, virágot színező, gyermekjeit s hullámos hajfűrtöket mintázó keze érintésén k nyomait lássa, — de megrendül a Gondviselésbe vetett hite akkor, ha látja, hogy Isten nemcsak virágot, hanem villámot is tart a kezében és lecsap vele madárfészekbe s emberi hajlékba egyaránt.

Pedig a hívők igaz világszemlélete az, hogy a villámban is az Isten szeme villanását lássuk, a viharban, a föld- és tengerrengésben, vulkánkitörésben a Teremtő mindenható erejét csodáljuk — és gondviselését magasztaljuk csakugy, minit mikor harmat képződik a réten és eső permetez a vete-selinkre csendben, puhán, zajtalanul.

Leirhatatlanul fenséges az, mikor szédű felhők torlódnak az égen s kezdődik az elemek csatája. Cikkázva csap le a villám és az „Isten nyilának“ villanása nyomán

megdörren az ég, dűbörög és re-cseog a légkör, mintha a világ tengelye tört volna össze. A felhőköl lefutó lángnyelvek száza-dok viharraiv dacióli fákát hasi-tanak szét, a mennydörgés sziklákat rendit s az elemek csatájába belesír a harang kondulása s figye-lmeztet: az ézengésből a termé-szet Alkotója szól: térde em-ber! — A lezajlott vihar után ped-ig helyreáll a légköri egyensúly s a kitisztult légben az égboltról a béke jele, szivárvány mosolyog felénk.

De még fenségesebben mutatkozik be az Isten, mikor nem csak a zengő égből szól le, hanem a csaták zajában, a háboru borzalmi közt jelen meg, mint a „se-regek Ura Istene“, ahogy a Szent-írás nevezi őt. — A most zajló világháborúban, midőn a beláthatatlan harctereken a természet lágy hangjait elnyomja a csata-kiáltás, a rohamra vezénylő trombita hangja s az ágyűdöré, mikor lövedékek milliói rengetik a földet, úgy hogy az meginog belé és mély gödrök keletkeznek rajta, — mikor a magasban nem pascsirta trilláz, hanem vijjogva sivitának a halál szárnyán szálló gyilkos lövedékek — és mikor szer-teinket temetik idegen földön, vértől ázott közös sirokba, — most

érezzuk, hogy mily kicsiny az ember, bár a haláliszoró gépek ezreit gyártja,

Igen, kicsiny az ember, milliónyi főből álló seregek is gyengének bizonyulnak ha a „seregek Ura Istene“ elhagyja őket, vagy ha a természet erőikkel ellenük fordul. Mert a haditörténelem sok-sok esettel igazolja, hogy a háborukban sokszor nem az emberi számítás, nem a hadvezéri zseni-állítás szerint alakulnak az esemé-nyek, hanem a seregek Urának stratégiája érvényesül, mely át-húzza a Hannibalok, Nagy Sán-dorok, Cézárak, Napoleonok zseni-ális terveit is, mig a gyengébb bet nem egyszer diadalra segít.

Kiválóan érdekes a történelemben megfigyelni azt, hogy a természet legyőzhetetlen erőinek érvényesítésével miként szerepelt Isten a háborúkban s így hogyan irányította a történelem menetét, a nemzetek fejlődését.

Mily sokszor olvassuk, hogy a tengeren tomboló viharok a mélységek színén uszó acélvára-kat hullámok lapdáivá tesszik, — hogy megrendül a föld és látha-tatlan erők városokat és falvakat pillanatok alatt romhalmazzá va-rázsolnak, — tudjuk, hogy a fer-tőző betegségek, kivált a háborúkkal kapcsolatban járványszerűen lép-

nek fel, így: a kolera, tifusz, verhas, himlő stb. Lehet, hogy ha a fagy kicsavarja a katonák kezéből a fegy-vert és a hajóhadat jégblokádk alá fogja a hideg. Ilyenkor érezzük, hogy milyen rettenetes az, ha a természet erői elháríthatatlan csá-pásként zúdulnak reánk.

A hitetlen — kivált a történelmi materializmus híve — ilyenkor is csupán a természet gépiesen mű-ködő nyers erőit látja, — de aki elfogulatlanul gondolkodik, föleg ha a természetfeletti szemlélet-ben éleslátása van, az észre tudja venni, hogy a természet Ura in-tézkedett: és a harcok zajából, robbanásokból is, de méginkább az ilyenkor közbelépő legyőzh-eetlen természeti erőkből halljuk felénk dörögni a parancsot: térde ember! most a „seregek Ura“ csatázik!

Ezért mi most is, mikor a halál véres kaszával járja a világot, rémsébben, mint ahogy régen a háborút jelző véres kardot hordoz-ták körül, — mi a seregek Urá-nak napszámását látjuk a véres kaszát suhogatni halálban és a Gondviselés eszközeként valluk őt is, bár tömegsírakra borít szem-fedőt és országokat öltöztet gyász-ruhába.

Aki elfogulatlan oknyomozással és természetudományi ismerettel

SÖVEGJARTO vaszonáruhaza. Barátok épülete.

Nagy választék

szines zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ

szabott áruk

HIREK.

Napló.

A divát ördöge még most sem pihen, mikor a véres csatamezők anyjai millióknak tűzhelyein kísértének és tépik meg a sziveket. Mikor az egyszerű ruhák büszke gyászit rejtenek a lelkekben: még most is, sőt a gyászruhában is megéjtik a fátályok hordozóinak hiúság szívét.

Azok közt is, akiknek férje, gyermeke az élet és halál pillanatai közt szabadságot küzdenek: százával akadnak a divatnak rabslói. De főleg azok közt, kik a háborús idők jövedelmeiben dúsaklának, azok közt találhatjuk a divatnak legtöbb bolondjait.

Azt hittük, hogy a háború, a nagy nemzeti küzdelem diadalra segíti a jogosult, az öntudatos magyar női visélet, ruházat megteremtésére irányult mozgalmat, mely igazolja, hogy a magyar iparművészet megfelelő tehetséggel és izléssel rendelkezik arra, hogy a legfinnyásabb igényi is kielégítse.

Csalódtunk. A hölgyek nagy száma még mindig francia divatlapokból összeállított ruhákat keres, sőt kátek. Ez a külföldieskedés még bűné időben is fájdalmasan érinti a nemzeti érzést. De most, mikor a magyar név becsülete, a magyar nemzet hazafias érzése és függetlensége világot hoz: most határozottan elhatározandó. Nemcsak éppen a divat tul-

lappozza a történelmet, az észrevesszi, hogy a történelem lapjain, a nemzetek életében éppen úgy megtalálhatók Isten keze érintésének nyomai, mint ahogy megláthatjuk azokat a természetet jellegző tenséges és szép célszerűségei tényekben, melyek révén a világozshangja és szépsége valóslul.

A történelemből tudjuk, hogy a „seregek Ura” a természeti erők természetes működését használta fel a Gondviselés eszközeként a háborúkban is. Sokszor megtörtént, hogy a természeti erőknek ember által előre nem látott beavatkozása következtében: hajóhadak szóródtak szét, seregek pusztultak el, haditervek végződtek kudarcok, világhódítók váltak legyőzöttekké. És emez erőkkel szemben a legerősebb seregek gyengékné bizonyultak, a legzsensialisabb stratégiák terve meghiúsult. Ilyen erők: a kozmikus jelenségek, a tény, hó, fagy, szél, eső, hó, jég, vízáradás, villám, földrengés, vulkánkitörés, ragályos betegségek stb.

Mielőtt ezekre néhány történelmi esetet megemlítenék, kiemelni írjuk le ezt a meggyőződésünket, mely szerint mi eme fellogásunkkal nem emberiesítjük Isten, aki bár személyes lény, mégis világeleliti, végtelen szellem, aki nem nyul bele minduntalan külön intézkedésekkel, csodákkal a világozmatba, hanem örökítőlvó s változhatatlan akarattal tartja fenn a világot s viseli gondját a természetnek és lelkeknek, porzemnek és hegláncoknak, víz-cseppnek és tengereknek, parányi véglénynek és értelmes embernek, egyének és nemzetek népek millióinak egyaránt.

(Folyt. köv.)

tengése miatt, de a mi iparunknak és kereskedelmünknek megkárosítása miatt is.

De másért is. Mert felülről szakadván ránk a külföldieskedő divat (átzámazjuk a polgári osztályra és főleg) a női majmolás lázát okozza.

A magyar nemzeti termékhez kell térnünk. Hagyjának fel a hölgyek a külföldieskedéssel. Most mikor a haza fölünk annyi áldozatot kíván, mikor annyi rokkantunk, árvaínak keze eseng felénk: külső megjelenésükben is mutassák meg, hogy lelkük a nemzeté, a hazáé.

— **Kitüntetések.** Kurer Henrik 35. gyalogezredbeli őrnagy és Aissig-Oszkár 35. gyalogezredbeli százados az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért a vaskoronarend 3. osztályát kapták a hadiékmennyel.

— **Vértés vitéz szobra.** Székesfehérvár vértés vitéz szobrát, a szegbeverés állandóan folyik. A szobornál hőlgbizottság ügyel fel s ök intézik el a szegbeverést. A közönség, dicsőretésre legyen mondvá, hazafias kötelességnek tartja, hogy a nemzeti áldozatkészségnek ezen formában is eleget tegyen. Meg vagyunk győzödvé, hogy nem lesz Székesfehérvárott egy ember sem, aki egy szöget ne váltana s a megyéspüspök szava szerint egy tövist ne huzna ki a nemzet testéből.

— **Előléptetések.** Gróf Teleki János 13. huszárezredbeli hadnagyot főhadnaggyá, báró Rozner István 13. huszárezredbeli zászlóst főhadnaggyá, Kada Lajos 10. huszárezredbeli tartalékos főhadnagyot századosá g. Csáky István 10 h. e. hadnagy főhadnaggyá, dr. Krieger Gyula 10. huszárezredbeli tartalékos zászlós, br. Kisfaludi Liptay Béla, br. Kisfaludi Liptay Anntal, Nagybarcsai Barcsay László 13. huszárezredbeli tartalékos zászlósok tartalékos hadnagyokká léptek elő.

— **A 35. gyalogezred harmadik hangversenye.** A 35. gyalogezred vasárnap délután tartja harmadik hangversenyt a Polgári Lovászklubban a rokkant magyar honvédek javára. A hangversenyt az ezred kitűnő zenekara rendezi Köhler Antal karnagy vezetésével. Kezdete délután 3 órakor. A belépő díj tetszésérténi. A közönség figyelmét ismételten felhívjuk a nemes célt szolgáló hangversenyre. Az ezred ezen előzékenységét a legmelegebb pártolással kell viszonzoznunk.

— **Nyugalomba vonul.** Kálmán Vince, a vármegye központi járásának főszolgabirája, több mint negyvenévi közszolgálat után nyugalomba vonul.

— **Vasutállomás és névváltoztatás.** Csór és Nádasdiadány községek kérelmére. a kereskedelmi miniszter a Székesfehérvár—Céldőmölki vonalon fekvő Répüszta—Csór vasutállomás nevét Csór—Nádasdiadányra változtatta.

— **Aranyláncot amuettel és egy pénzárca** találtak. A tulajdonos keltő igazolás mellett átveheti a rendőrségen.

— **Szögbeverésre.** Rác Endre katonok 30 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz, hogy az ő nevében szöget verjen be a vértés vitéz szoborba. A megisztelő megbízatásnak eleget tettünk.

— **Rekvirálni fogják a háztartási fémeket is.** Hir szerint a kormány rövidesen rendeletet fog kiadni, mely szerint a háztartásokban található fém tárgyakat lefoglalja. Tájékoztul megemlítjük, hogy a német kormány legutóbbi rendelete szerint a következő fémárak rekviráltak: fűző-fűzők, fazekak, torta és kálcésütők, rézmosósarak mosóüstők, fürdőkrákák, és tálcskák. Mindezen cikkek, melyek vörösrézből, sárgarézéből vagy nikkelből vannak előállítva, akár új, akár használt állapotban, a hadvezetőség céljai felfogatának. A vörösrézből készült tárgyakért 4 márka, sárgaréz tárgyakért 3 márka, a nikkel tárgyakért pedig 13 márka állapították meg kilogrammonként.

— **A 69. esek haláltíjai.** A 234. számú veszteségajróstomban a 69. esek következő halottjainak neveit találjuk: Agoston Gyula, tart. zászlós, 69. gye. 3. száz., Táplátszentmárton, László István, 69. gye. 4. száz., Székesfehérvár, Badics Mihály, örv. 69. gye. 1. száz., Igar 1884, Bleier Simon 69. gye. 7. száz., Lovasbány, 1884. Engel Mihály, 69. gye. 4. száz., Dunatölgyvár, 1880. Erdélyi József, 69. gye. 8. száz., Sárpenete, 1890. Farkas József, szkv. 69. gye. 3. száz., Tás, 1884. Feher István, 69. gye. 15. száz.; Nagydorog, 1885. Fischhof Lajos, eső. zász., 69. gye. 3. száz., Székszárd, 1894. Goldberger Mór, 69. gye. 4. száz. Kölsd 1888. Havel Mihály, örv. 69. gye. 4. száz. Dunapentele, Jakab Balint, 69. gye. 15. száz., Beske, 1886. Kozma Marton, 69. gye. 1. száz., Kajdacs, 1884. Nagy György, 69. gye. 15. száz., Sárbozárd, 1884. Noth János, 69. gye. 3. száz., Sár-szentmihály, 1888. Párcsi József, 69. gye. 14. száz., Csákbéreny, 1887. Párgyi Mihály, 69. gye. 5. száz., Sárbozárd, 1884. Rikovsky András 69. gye. 15. száz., Szabolcs, 1893. Schell Jakab, 69. gye. 15. száz., Cece, 1892. Schmidt Gáspár, 69. gye. 15. száz., Györköny, 1887. Steiner Pál, 69. gye. 3. száz., Györköny, 1885. Sumics Ferdinánd 69. gye. 4. száz., Székesfehérvár, 1883. Szabó Ferenc, szkv. 69. gye. 5. száz., Igar, 1891. Tóthai II. János, 69. gye. 1. száz., Kölsd, 1886. Tóth István, 69. gye. 15. száz., Hercegfalva, 1883. Varjas György, 69. gye. 8. száz., Székesfehérvár, 1887.

— **A tábori csomagforgalom.** A kereskedelmi miniszter jelenli: Jelenleg — a 8, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 23, 27, 34, 39, 45, 46, 48, 51, 53, 55, 61, 65, 69, 70, 73, 76, 78, 81, 85, 88, 91, 93, 94, 95, 98, 104, 106, 109, 113, 116, 119, 129, 136, 145, 149, 150, 151, 153, 157, 164, 168, 169, 170, 176, 179, 180, 181, 186, 187, 188, 189, 191, 203, 207, 208, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 251, 252, 254, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 350, 507, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, és 630. számú tábori postákhoz küldhetők áruminták.

— **A hirszolgálat katonai ellenőrzése** érdekében a különböző szöb levezetések az alábbi korlátozásoknak vannak alávetve: A levél szövege a levélpapír (guart) két oldalát ne haladja meg, a levélhez nem csatolhatók olyan mellékletek, amelyek híreket tartalmaznak. Az írás tiszta és jól olvasható legyen. Títtos vagy jelrások (gyvorsírás) nem használhatók. A sorok sűrűn alkalmazása, ugyszintén a sorok fölé keresztben más sorok aláírása tilos. Üzleti levezetéseknel, ha azok egyébként a fenti feltételeknek megfelelnek, a szöveg két oldalán hosszabb is lehet. Ezekhez számolák, árjegyzékek, és hasonló üzleti mellékletek csatolása meg van engedve. A levél borulásokhoz csakoly borítékot szabad használni, amely egyrészt papírosokból, vagy más burkoló anyagból áll. Tehát selyem papírral vagy más anyaggal bélelt borítékot használni nem szabad. Azok a feladók, akik a fenti szabályokhoz nem alkalmazkodnak, önmaguknak tulajdonítsák, ha az ellenőrzési teendő megnehezítése folytán egyébként tetemes kassát szenvednek, vagy egyáltalán nem továbbíthatnak. A fenti szabályok a hadműveleti területen levő postahivatásoknak feloldó összes magánlevezetéseknel alkalmazást nyerne.

— **Tisztazni kell a helyzetet.** Mint ismeretes, Bilkei Ferenc felsővárosi pbeános a Fejérmegyei Napló vasárnapi számában egy cikk keretében azt írta, hogy a hadijóteknyságok terén bizonyos kifogásolni valók vannak, hogy bizonyos élelmiszeradományok nem a rendeltetési helyre jutottak. Mivel ez súlyos vád a Vöröskereszt és a Hadszégelyőre néve, mindkettő elhatározta, hogy a felvetett vádak legszigorubb tisztázását fogja követelni. A Hadszégelyő csütörtökön este érkezett: ezen ügyben gróf Saschenyi Viktor főispán, a Hadszégelyő védnökének előadókta alatt, amelyben kimondották, hogy eddigi működésüknek felülvizsgálását fogják kérni. Felkerik az országos központot, hogy küldjön egy felülvizsgálót, aki a főispánnal és még 3 helybeli hatósági közzeggel átvizsgálják a működését. A Vöröskereszt szombaton fog ezen ügyben tészenli s hasonló határozatot hoz.

— **A FEJÉRMEGYEI NAPLO** az összes dohánnyóztékben és a város minden részében az üzletekben is kapható.

Szombaton és vasárnap,
Szeptember hó 11 és 12-én
A detektívfilmek világrekordja:

A pancelszoba.

Stuart Webbs detektívdráma 3 felv. E képen a tenger alatt járók szeme

A PERISKOP
működésben látható.
Remek kiegészítő műsor.

— Pozsonyból kell kérni a hadifoglyokat. A hadifoglyok kiadásának egyszerűsítése céljából a földmívelésügyi miniszter rendelete értelmében a hadifoglyoknak gazdasági munkákra való engedélyezése iránti kérvények szeptember 1-től kezdve ugy a községeknek, mint a magánosoknak — tekintet nélkül a kérelmezett hadifoglyok számára — közvetlenül a pozsonyi I. sz. cs. és kir. katonai parancsnoksághoz kell intézni.

— A Székesfehérvári Hitel-szövetkezet Deák Ferenc-utca 4. sz. alatti bérházában két utcai üzlethelyiség kiadó. Bővebb értesítés nyerhető Távirda-u. 6. sz. alatt.

FIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTKOK ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékek utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapyörköldé! Telefon 250.

— Bajtörőhajszesz korpasodás, hajhullás ellen kitűnően bevált szer: 1 üvege 1 kor. 20 fillér. Kapható Szűts Róbert Magyar Korona gyógyszerárban Kossuth u. sarkán.

— Jézus élete és tanításai. Irta Póos Rezső máriaremetei plebános. A kitűnő munka, amelyet a katolikus családoknak a legmelegebben ajánlunk, 1 koronáért kapható a Népszövetség irodájában (Szent István utca 1 szám alatt.)

CSAK 5 kilogrammos csomagokban!

5 kgr. SANTOS kávé 18 KORONA.

5 kgr. Caracas kávé 20 KORONA.

Amíg a készlet tart, kapható: A FIUMEI kávébehozatalnál.

Telefon 250. Barátok épülete.

Katonák segélye és nyugdíja.

(Folytatás.)

Hol utalványozzák a rokkantsági nyugdíjat?

A rokkantsági nyugdíjat azon pótcsapattest gazdasági hivatala utalványozza ki, amelyhez a rokkant tartozik. Ha a rokkantsági nyugdíj kiutalványozásánál kétsélem áll be, vagy az említett gazdasági hivatalnál, vagy a hadkiegészítő, illetőleg honvédkerületi parancsnokságnál, közös hadseregbelieknek az illetékes csász. és kir. katonai parancsnokság hadbiztonságánál kell az ügyet megszüretetni.

Legcélsezerűbb és legeredményesebb, ha a rokkant, vagy hozzátartozója személyesen jelenkezik a honvédkerületi, illetőleg a csász. és kir. katonai parancsnokságnál és fölkeresi, vagy a hadbiztonságot, vagy a legénységi ügyek referensét.

A rokkantsági nyugdíj összegét az I. táblázat tünteti fel.

Végkielégítés.

Minden altisztnak és közkatónának, aki rokkantsági nyugdíjban állandóan részesül és aki még két évig élhet, meg van engedve, hogy a neki járó nyugdíj két évi összegének megfelelő végkielégítést igénybe vegye. (Ez a kijáró összeg csekélységénél fogva nem ajánlatos.) A végkielégítés összege közkatónánál 144 korona, őrvezetőnél 192 korona, tizedesnél 240 korona, szakaszvezetőnél 288 korona, őrmesternél 336 korona.

A sebesülési pótdíj.

A sebesülési pótdíj teljesen független a rokkantsági díjtól és akkor is jár, ha a megsebesült katona sebesülése ellenére „polgárilag” keresetképes” maradt. Lehetnek tehát olyanok, akik csak rokkantsági nyugdíjat, olyanok, akik csak sebesülési pótdíjat, ismét mások, akik rokkantsági nyugdíjat és sebesülési pótdíjat is kapnak. A sebesülési pótdíj az altisztnéknél és a közkatónáknál teljesen egyenlő.

A sebesülési pótdíj végrehajtás utján le nem foglalható és végkielégítéssel meg nem váltható.

Kit vesznek föl a rokkantak házába?

Azon rokkant altisztnéknél és közkatónáknál, akik a katonai szolgálatban szemük világát elvesztették, vagy oly súlyosan sérültek meg, hogy különös ápolásra és fölügyeletre van szükségük, végre azoknak, akik tényleges szolgálat közben elmeimpulzusgába, vagy nehézségekbe eső nyavalyába estek, vagy szélhűtés folytán tehetetlenekké lettek és rokkantokká a kellő ápolásban nem részesülhetnek. A rokkantak valamely házába való föl vételre van igényük.

A rokkantak házába föl vett rokkantakat minden körülmények között megilleti: a zsold, az étkezés, a kenyér, a lakás, ruházat és a mérsékelt árú dohány; az utóbbi a mérsékelt árú fizetése mellett.

A rokkantak házába föl vett legénységet azon valóságos rendfokozat szerinti zsold illeti meg, amelyben az illető a tényleges szolgálatban utójjára állott.

A rokkantak házában ellátott legénységet is megilleti a sebesülési pótdíj.

A rokkantak házában ellátott altisztnéknél és közkatónáknál szabadságukban áll a rokkantak házában való ellátás helyett a rokkantsági nyugdíjat a házon kívül lakás mellett igénybe venni, de azért részükre a rokkantak házában való ellátás mindenkor főtartva marad.

SZÍNHÁZ.

A pánceszoba. (Az Apolló udonsága.) A főváros mozilátogató közönségét heteken át tartotta izgalomban ez a nagyszerű kép, amelyhez hasonló még detektívfilm nem produkált. E hatalmas filmalkotás a tengeraltjárók szemé a Periszkópot működésben mutatja be. Bárna mondhatjuk, hogy ez a kép az évad leghatalmasabb filmeseménye. Szenzációs pótműsor egészíti ki ezt a képet, mely a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. Jegyek előre válthatók Krausz Verona főzsedjében.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere. 1937/1915.

Hatósági hirdetés.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a közlelmelés és állattartás céljaira szolgáló gabonavásárlások határidejének meghosszabbítása tárgyában kiadott 57 483/1915, számú rendelkezést mihez tartás végett közlésem.

Székesfehérvárott, 1915. évi szeptember hó 9-én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1915. évi 37.483. számú rendelete a közlelmelés és állattartás céljaira szolgáló gabonavásárlások határidejének meghosszabbítása tárgyában.

Az 1915. évi buza, rozs, két szemes, árpa és zabterméseknek zár alá vételéről szóló 2072/915. M. E. szám alatt kiadott rendelet 6. § ban foglalt felhatalmazás alapján a földmívelésügyi és belügyminiszter úrrakkal egyetértőleg a következőket rendeltem:

A 2072.915. M. E. számú rendelet 8. §-a, valamint a 2988/915. M. E. számú rendelet 10. §-a alapján közvetlen gabonavásárlásra engedélyt nyert vármegyei és városi törvényhatóságok, valamint rendezett tanácsú városok az 1915. évi október hó 31. napjáig bezárólag nagyobb ipartelepek, közlekedési és egyéb vállalatok, menhelyek, internátusok, kórházak, gyógy, büntető, javító, nevelő és egyéb intézetek pedig 1915. évi október hó 15-ig bezárólag vásárolhatják be a részükre engedélyezett gabonamennyiségeket.

Jelen rendelet azonnal életbe lép.

Budapest, 1915. évi augusztus hó 31. napján.

Báró Harkányi János sk. kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Árverési hirdetmény.

A szennyvízöntöző telepen (Sárkereszturi országút mellett) termelt, a város tulajdonát képező 81 bolya sarju egészben vagy egyenként folyó évi szeptember hó 19-én délután 2 órakor a helyszínén megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett eladatik.

Székesfehérvárott, 1915. évi szeptember hó 9-én.

Námessy János, tanácsos.

Telefon 233. — Telefon 233.

Pénteken és szombaton, szeptember hó 10 és 11 én Fényes műsor keretében:

SZÉP KATHYLIN :: KALANDJAI ::

13. fejezet befejező rész hazafelé. Ezzel a Kathylin kalandjai lezárulnak.

Rendes helyyarak.

Naponta 2 eladás 7 és 9 kor. Saját művészi zenekar.

APRÓHIRDETESEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legcélszerűbb és legolcsóbb az apróhirdetéseket használni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendő és a megjelent apróhirdetéseket utánigazolólapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árengedmények vannak. Hírszöveg közötti rendes betűkkel a hirdetés soronként 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcset sértik, vagy bármi okból a sajtótervényekkel ellentétesek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyilatkozó hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Varro és tanulóanyok és egy bejárónó felvételek Halász u. 2.

Kifutofűk felvételek Knavozitky divatruházában.

Nepprosszel Gyula női divatteremben tanuló és varróanyok felvételek és ugyanott egy bejárónőany keresetlik.

Kétszobás modern lakás kiadó Széchenyi-utca 2. II. em., ázonnal, vagy november 1 re.

Keresek varrógepet és villanylámpákat kéz alatt, címet a kiadóba kérek.

Diakok gondos, jó kiszolgálással felvétetnek teljes ellátásra. Háltér 4. Héj ház.

Iskolakönyvek használt állapotban, még a készlet tart, beköive féláron kapható Kufmann-féle könyv kereskedésben, Kossuth-u. 9. sz.

Sütő-utca 13. sz. ház, jó karban hentes és meszáros üzlethez való teljes berendezéssel, szőlők, rétek szabadkéből eladók. Felvilágosítással szolgál helyben özv. Ifj. Mészáros Ferencné, Sütő-u. 13.

Gyermek-, női- és férfi-szandalkok. Vászón és bőrcipők. Divatos női bluzok és pongyolák. Komótfűzők és napernyők. Szalma- és vászonkalapok. Nagy választékban kaphatók Kováts Antal urt., női-divat kereskedésében.